

Personlig verneutstyr (PVU)

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne bruker personlig verneutstyr når sikkerheten, helsen og velferden ikke kan vernes på annen måte.

Ansatte skal fortrinnsvis være vernet ved hjelp av tekniske installasjoner på arbeidsplassen eller ved endring av arbeidsmetoder eller arbeidsprosesser. Personlig verneutstyr skal brukes hvis det likevel er risiko for at arbeidstakeren kan bli utsatt for farlige påvirkninger.

Ulike typer personlig verneutstyr

Arbeidsgiver skal sørge for at personlig verneutstyr som brukes på arbeidsplassen, gir fullt forsvarlig vern. Eksempler på ulike typer verneutstyr:

- [Hjelm og annet hodevern](#)
- [Hørselvern](#)
- Vernebriller/øyevern
- Ansiktsvern
- Vernehansker
- [Åndedrettsvern](#)
- Vernesko
- Redningsvest
- Vernetøy som laboratoriefrakk, smittefrakk
- Fallsikringsutstyr

Du finner mer info om verneutstyr for spesifikke arbeidsoppgaver ved å søke på tema i søkefeltet øverst på nettsiden.

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiver skal vurdere om arbeidet kan medføre fare for de ansattes liv og helse. Arbeidsgiver

- skal stille personlig verneutstyr til rådighet
- skal sørge for informasjon og opplæring i nødvendige vernetiltak
- skal sørge for opplæring i riktig bruk av personlig verneutstyr
- skal sørge for, og kontrollere, at verneutstyret er i bruk
- skal aldri tillate at det ikke brukes verneutstyr så lenge det er en risiko for skade, heller ikke om spesielle helseforhold ved arbeidstaker gjør det vanskelig å bruke verneutstyr. I slike tilfeller skal arbeidsgiver vurdere hvordan han kan legge til rette for andre mulige vernetiltak.
- bør vurdere og velge typepersonlig verneutstyr i samråd med arbeidstakeren og eventuelt med verneombud eller bedriftshelsetjeneste
- skal sørge for at det personlige verneutstyret som brukes på arbeidsplassen, til enhver tid gir et fullt forsvarlig vern mot farene som arbeidstakerne er utsatt for

Krav til personlig verneutstyr

Personlig verneutstyr kan bestå av en enhet med flere vernefunksjoner. Det kan også bestå av flere separate enheter som brukes sammen eller samtidig, og som beskytter mot ulike fareforhold. Hvis arbeidstakeren må bruke flere forskjellige typer verneutstyr samtidig, skal utstyret kunne kombineres uten at det forringer verneeffekten til hver enkelt del.

Verneutstyret skal være CE-merket.

Arbeidsgiver skal ellers særlig se til at det personlige verneutstyret

- passer eller kan tilpasses arbeidstakeren
- er tilpasset de konkrete arbeidsforholdene

Oppbevaring, vedlikehold og kontroll

Arbeidsgiver skal sørge for at virksomheten har rutiner for oppbevaring, vedlikehold, reparasjon og utskifting av personlig verneutstyr, og for at det personlige verneutstyret er i god hygienisk stand.

Hvis ett og samme personlige verneutstyr må brukes av flere personer, skal arbeidsgiver sikre at slik felles bruk ikke får helsemessige eller hygieniske konsekvenser for arbeidstakerne.

Brukeren selv kan gjøre enkelt vedlikehold på verneutstyret. Mer omfattende vedlikehold og/eller reparasjoner bør utføres av personell med spesiell kompetanse på eller tillatelse til å utføre slikt arbeid.

Riktig bruk og behandling av det personlige verneutstyret minsker faren for at verneeffekten svekkes, og dermed for skader på liv og helse.

Opplæring og informasjon

Før det personlige verneutstyret tas i bruk, skal arbeidsgiver

- informere ansatte om hvilke farer det personlige verneutstyret beskytter mot
- sørge for at ansatte får forståelig informasjon (på et språk ansatte forstår) og nødvendig opplæring i bruk av verneutstyret
- informere ansatte om hva han skal gjøre hvis det personlige verneutstyret blir ødelagt under bruk eller på annen måte får nedsatt verneeffekt

Produsentens brukerinformasjon skal være lett tilgjengelig for arbeidstaker. Der det er nødvendig, bør arbeidsplassen være merket med skilt som informerer om bruk av verneutstyr.

Regelverk

- Krav til bruk av personlig verneutstyr: [Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 15](#)
- Arbeidsgivers plikt til å ivareta sikkerheten: [Arbeidsmiljøloven § 3-2 \(2\)](#)
- Arbeidstakers medvirkningsplikt: [Arbeidsmiljøloven § 2-3](#)
- Krav til produksjon og omsetning av personlig verneutstyr: [Forskrift om personlig verneutstyr \(PVU\)](#)

